

дозволяє підвищити рівень боєздатності підрозділів, зменшити втрати особового складу та забезпечити ефективну адаптацію до викликів сучасної війни.

Ладжун Анастасія Олегівна

курсант 234 навчальної групи

солдат

Національна академія Державної прикордонної

служби України імені Богдана Хмельницького

Боровський Віталій Степанович

викладач кафедри прикордонної служби

майор

Національна академія Державної прикордонної

служби України імені Богдана Хмельницького

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ОЗБРОЄННЯ І ТЕХНІКИ ОРГАНАМИ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ УКРАЇНИ

Сучасна безпекова ситуація в Україні, спричинена повномасштабною збройною агресією, суттєво трансформувала підходи до застосування озброєння та військової техніки органами охорони державного кордону. Державна прикордонна служба України (ДПСУ) фактично функціонує як складова сил оборони, виконуючи не лише правоохоронні, а й бойові завдання, що вимагає переходу до нових, більш ефективних та технологічних моделей застосування сил і засобів.

Однією з визначальних тенденцій є інтенсивна роботизація та впровадження безпілотних технологій. Безпілотні літальні апарати стали ключовим елементом сучасного бойового та прикордонного забезпечення. Вони забезпечують широкий спектр завдань: від тактичної розвідки та моніторингу прикордонної обстановки до коригування артилерійського вогню та ураження цілей. Особливе значення має використання малих та мікро-БпЛА, включаючи FPV-дрони, які характеризуються низькою вартістю, високою маневреністю та ефективністю ураження. Крім того, сучасні тенденції передбачають масове використання дронів, розробку технологій їх групового (ройового) використання, а також удосконалення каналів передачі даних у режимі реального часу.

Другим важливим напрямком є інтеграція систем розвідки та спостереження в єдине інформаційне середовище для використання їх під час наступу. Сучасні підрозділи прикордонної охорони використовують комплекс технічних засобів: оптико-електронні прилади, тепловізори, радіолокаційні станції, сигнальні системи та сенсори. Поєднання цих засобів дозволяє створити багаторівневу систему управління, яка забезпечує високу ймовірність своєчасного виявлення противника та підвищує ефективність реагування. Ключовим тут є використання автоматизованих систем збору та обробки інформації, що дозволяють швидко оцінювати обстановку та приймати рішення.

Невід'ємним елементом сучасних підходів є вдосконалення інженерного забезпечення та фортифікації. Практика бойових дій довела ефективність системи інженерних перешкод, укриттів, опорних пунктів та маскування. Інженерні заходи спрямовані не лише на підвищення живучості підрозділів, але й на уповільнення просування противника, нанесення йому втрат та створення сприятливих умов для застосування вогневих засобів. Важливим є також розвиток інженерної розвідки та використання сучасних технологій виявлення мінних полів.

Окрему роль відіграє мережецентричний принцип ведення бойових дій, який передбачає інтеграцію всіх елементів системи озброєння та техніки в єдину інформаційно-комунікаційну мережу. Такий підхід дозволяє забезпечити синхронізацію дій підрозділів, швидкий обмін даними між різними рівнями управління та взаємодію з іншими складовими сектору безпеки та оборони, зокрема Збройними Силами України. В результаті значно підвищується ефективність застосування як розвідувальної, так і ударної зброї.

Ще одним важливим аспектом є адаптація тактики застосування зброї до умов гібридної війни. Підрозділи охорони державного кордону змушені діяти в умовах високої динаміки обстановки, використання противником диверсійно-розвідувальних груп, засобів радіоелектронної боротьби та високоточної зброї. Це вимагає підвищення мобільності підрозділів, використання маневрених груп, а також гнучкого поєднання різних видів озброєння та техніки.

Інформаційно-кібернетична складова застосування зброї набуває значної актуальності. Сучасні операції неможливі без ефективного управління інформаційними потоками, захисту даних та протидії кіберзагрозам. Витік інформації, кібератаки та інформаційно-психологічний вплив можуть суттєво знизити ефективність дій підрозділів, тому впровадження сучасних систем захисту інформації є критично важливим.

Крім того, важливим напрямком розвитку є підвищення рівня підготовки особового складу та спеціалізації підрозділів. Зростає роль операторів безпілотних систем, фахівців з обслуговування та аналітиків розвідки. Формується нова структура підрозділів, орієнтована на використання високотехнологічних засобів бойових дій.

Таким чином, сучасні підходи до застосування озброєння та техніки органами охорони державного кордону України характеризуються переходом від традиційних методів до складних, технологічно насичених рішень. Вони базуються на інтеграції безпілотних систем, інтелектуалізації управління, розвитку інженерного забезпечення, мережецентричних принципах та забезпеченні інформаційної безпеки. Подальший розвиток цих підходів є необхідною умовою підвищення ефективності охорони державного кордону та забезпечення національної безпеки України.

Таким чином, сучасні підходи до застосування озброєння та військової техніки прикордонниками України формуються під впливом динамічних змін у безпековому середовищі та досвіду ведення бойових дій в умовах повномасштабної війни. Встановлено, що ефективність виконання завдань прикордонними підрозділами

значною мірою залежить від рівня інтеграції новітніх технологій, насамперед безпілотних систем, технічної розвідки та автоматизованих систем управління.

Ключовими напрямками розвитку є роботизація, впровадження мережецентричних принципів управління, удосконалення інженерного забезпечення та підвищення ролі інформаційної безпеки. Використання безпілотних літальних апаратів, складних систем спостереження та інженерних бар'єрів дозволяє значно підвищити рівень ситуаційної обізнаності, знизити ризики для особового складу та забезпечити ефективну протидію противнику.

Водночас, сучасні виклики, зокрема гібридні загрози, активне використання засобів радіоелектронної боротьби та кіберзагроз, зумовлюють необхідність подальшого вдосконалення підходів до застосування озброєння та техніки. Це передбачає розробку інтегрованих систем управління, підвищення рівня технічного оснащення підрозділів, покращення підготовки особового складу та адаптацію тактики до швидкозмінних умов бойової обстановки.

Отже, подальший розвиток органів охорони державного кордону України має базуватися на комплексному поєднанні інноваційних технологій, сучасних форм і методів застосування сил і засобів, а також тісній взаємодії з іншими складовими сектору безпеки та оборони. Це забезпечить підвищення ефективності охорони державного кордону та зміцнення національної безпеки України в умовах сучасних загроз.

Люцпернюк Микола Сергійович

курсант 232 навчальної групи

сержант

Національна академія Державної прикордонної

служби України імені Богдана Хмельницького

Боровський Віталій Степанович

викладач кафедри прикордонної служби

майор

Національна академія Державної прикордонної

служби України імені Богдана Хмельницького

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМУ ПІДГОТОВКИ ПРИКОРДОННИКІВ

Стрімкий розвиток інформаційних технологій у XXI столітті кардинально трансформує підходи до підготовки фахівців у більшості галузей, у тому числі у сфері охорони державного кордону. Сучасні виклики, пов'язані з гібридними загрозами, веденням інформаційного протиборства та стрімким оновленням технічного оснащення підрозділів, зумовлюють об'єктивну необхідність широкого впровадження інформаційних технологій у систему підготовки прикордонників.

Аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду свідчить, що провідні прикордонні відомства світу активно використовують цифрові технології на всіх етапах підготовки

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СКЛADOVИХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ